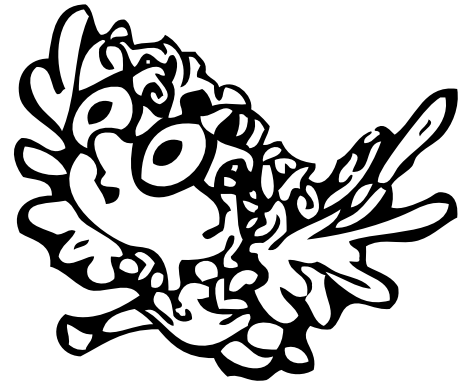

ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ГРОМАД ДУШЕВНОЇ РЕЛІГІЇ, УТВОРЕНИХ БЕЗ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Природне право сповідувати душевну релігію

Право віруючих в найвищу цінність людини на душевне самовизначення та самоорганізацію дане Богом; кажучи у світських термінах, це право є природним та невідчужуваним. Основи релігійної самоорганізації віруючих описані в Священному писанні душевної релігії, зокрема, в розділі "Обряд". Слово Боже пояснюється і в теологічних коментарях, наданих у книжці "Душевна релігія: священне писання, традиційний устрій, моральний закон та богословська наука релігійної віри в найвищу цінність людини".

Водночас маємо пам'ятати, що сила добра у його відкритості. Тому, спираючись на даний Богом моральний закон, ми не маємо уникати узгодження нашого самостійного релігійного життя із світським правом, зокрема загальнолюдським (міжнародним) правом та національною правовою системою країни, де ми живемо — навіть якщо українське законодавство про свободу совісті та релігійні організації є суперечливим, не відповідає міжнародним стандартам демократичних свобод (це неодноразово відзначалося у доповідях правозахисних організацій).

Зазначимо, що національне право України не найкращим чином пристосоване до релігійних потреб віруючих, оскільки відповідно до застарілих стереотипів орієнтується на регулювання прив'язаності віруючих до землі й до натовпу. З одного боку, можна зрозуміти те, що держава намагається обмежити подібну прив'язаність, бо з точки зору моралі душевної релігії також така прив'язаність є гріховною, це корумпованість душі залежністю від улюблених місць і натовпів. Можна бути оптимістами і відстоювати таку позицію, що держава намагається монополізувати гріх залежності від натовпу та землі, щоб захистити права людини, максимально обмеживши згубні наслідки гріха. З іншого боку, така позиція не завжди є цілком правдивою, бо під час війни, коли державники демонструють взаємну згоду конфліктувати і втягують у свої безглузді конфлікти мирних людей, добиваючись більшої влади над заляканим населенням, гріх прив'язаності до землі й до натовпу стає улюбленим інструментом маніпуляції населенням, включаючи й свідоме створення умов для знищення чи самознищення людей, "непотрібних для

ІДЕАЛІСТ

Релігійний бюлетень "Ідеаліст" ("Идеалист", "Idealist")

№ 10 (72) 31 травня 2015 Року Енергії

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
КВ № 19005-7795Р, видане Державною
реєстраційною службою України 05.06.2012 р.

Ціна 50 коп. Сайт: www.temple.org.ua

Передплатний індекс 68183.

ISSN 2305-5510

Засновник, редактор, видавець:

Шеляженко Юрій Вадимович

ludstvo@gmail.com

Адреса редакції, видавця, друкарні:

вул. Тверський тупик, буд. 9, к. 82,
м. Київ, 01042.

Тел. (097) 317-93-26, факс (044) 529-04-35

Тираж 200 прим.

Програмні цілі (основні принципи):

Утвердження індивідуальності та гласності;
пропаганда ідеологій креативного ідеалізму та
суверенітету особистості; відкрите вираження і
вільне поширення релігійних переконань
віруючими громадянами віросповідання (релігії)
Віри в Найвищу Цінність Людини; проповідь
одкровенень; реалізація прав на свободу слова,
світогляду і віросповідання, на інформацію;
критика і подолання дискримінації за ознакою
масовості (колективності) та інших видів
протиправної дискримінації; захист і розвиток
вільної душі, прав, свобод, інтересів людини і
громадянина, суспільного блага, соціальних
цінностей, істини, віри, добра, відповідальності
перед Богом, народом, власною совістю,
здорового глузду та верховенства права.

УКРАЇНСЬКА
ДУШЕВНА
СПІЛЬНОТА

нації” з точки зору державників, тому цей гріх настільки поширюється, що в самообмані багато людей починають вважати його головною чеснотою.

Зрештою, закладена в законодавстві України прив'язаність релігії до землі та натовпу є незручною для вірних душевній релігії, бо ми не зосереджуємося на культивуванні такої прив'язаності. Якщо і є моральний сенс обмежуватися у своїй релігійній діяльності певною територією та чисельністю, то хіба що в тому, аби з таких позицій почати узгодження нашого морального закону з державною політикою регулювання релігійних відносин, не відмовляючись від критики такої політики і заснованого на ній законодавства та практики його застосування, що неодноразово наводилася у літературі з питань душевної релігії (дивіться, наприклад, розділ “Як подолати індивідофобію?” у збірці проповідей “Розумію. Вірую. Люблю”).

Ми не втомлюємося переконувати народ і владу, що суть релігії полягає у суб'єктивній вірі, а не у об'єктивних гріхах, які в силу застарілого звичая досі вважаються характерними атрибутами організації релігійного життя. Можливо, такі атрибути характерні для інших релігій, і ми поважаємо їх право зберігати свій традиційний устрій. Однак традиційний устрій душевної релігії передбачає відмінні принципи релігійної самоорганізації віруючих, і держава має поважати наше природне право будувати свої душевні спільноти у відповідності до слова Божого.

Нормативно-правова база утворення релігійних громад без повідомлення державних органів

Душевні спільноти віруючих в найвищу цінність людини, які об'єднують віруючих в найвищу цінність людини відповідно до розділу Організація Священного писання душевної релігії, можуть діяти згідно із законодавством України у організаційно-правовій формі фізичної особи, спільної діяльності фізичних осіб та юридичної особи.

Предметом дослідження у цій статті є правові основи об'єднання віруючих у релігійні громади віросповідної приналежності до душевної релігії, які утворені без повідомлення державних органів на території України відповідно до міжнародного права з питань прав людини та українського законодавства. Такі релігійні громади відомі як Українська Душевна спільнота, яка активно діє в Києві та поширює свою діяльність на всі інші місцевості України, та Душевні спільноти в різних регіонах (наприклад, Душевна спільнота в Печерському районі Києва та Душевна спільнота в Шевченківському районі Києва).

З точки зору природного права наші релігійні громади реалізують право віруючих на самоорганізацію відповідно до приписів власної релігії. З точки зору українського законодавства та міжнародного права, що захищає права людини, релігійні громади душевної релігії утворені на засадах реалізації прав людини, передбачених ст. ст. 18, 20 Загальної декларації прав людини (свобода совісті і релігії, асоціацій), ст. ст. 9, 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (свобода совісті і релігії, об'єднання), ст. 35 Конституції України,

і діють без державної реєстрації на підставі ст. 8 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації».

Релігійні громади, утворені без повідомлення державних органів, не є юридичними особами. Але їх діяльність становить певну систему цивільно-правових відносин.

Всі релігії створювалися пророками, і в душевній релігії ця ідея досягає максимального вираження, бо ми віримо, що кожна людина безпосередньо спілкується з Богом як пророк, може створити власну душевну спільноту та володіти нею, будучи її Богообраним керівником (хранителем віри). Проте для юридичної точності ми не можемо назвати одноосібну душевну спільноту виключно договором про спільну діяльність. На відміну від нашої теології, у правових науках поки не прийнято називати договором обіцянку, дану людиною самій собі. В таких випадках, якщо обіцянка стосується тільки себе, її взагалі не вважають правочином, а якщо обіцянка дається в інтересах інших осіб, правознавці кажуть про односторонній правочин оферти – тобто, пропозицію укласти договір. Окрім того, враховуючи моральний принцип відкритості душі, релігійна діяльність душевних спільнот з огляду на традиційний устрій душевної релігії в будь-якому разі передбачає пропозицію (оферту) приєднатися до релігійної громади, звернену до необмеженого кола бажаючих одновірців, незалежно від того, це одноосібний чи колективний акт.

Якщо релігійна громада душевної релігії складається з однієї фізичної особи (як сказано в слові Божому, одноосібна душевна спільнота), діяльність цієї громади має організаційно-правову форму одноосібної релігійної діяльності єдиного учасника громади, що ґрунтується на міжнародних та національних правозахисних стандартах. При цьому можуть виникати цивільно-правові відносини із поширення інформації, благодійності, представництва, публічні обіцянки винагороди (наприклад, подарувати всім бажаючим богослужбову літературу), публічна оферта – пропозиція укласти договір (приєднатися до договору) про спільну релігійну діяльність, спрямована до необмеженого кола віруючих в найвищу цінність людини.

Якщо релігійна громада душевної релігії складається більш ніж з однієї фізичної особи, у відповідності до законодавства України вона може діяти у організаційно-правовій формі спільної діяльності фізичних осіб, що передбачено главою 77 Цивільного кодексу України. Те саме можна сказати, наприклад, про громадські організації, легалізовані шляхом повідомлення.

Відповідно до статті 1130 Цивільного кодексу України за договором про спільну діяльність сторони (учасники) зобов'язуються спільно діяти без створення юридичної особи для досягнення певної мети, що не суперечить законові. Спільна діяльність може здійснюватися на основі об'єднання вкладів учасників (просте товариство) або без об'єднання вкладів учасників. Стаття 1131 того ж Кодексу передбачає, що договір про спільну діяльність укладається у письмовій формі. Умови договору про спільну діяльність, у тому числі координація спільних дій учасників або ведення їхніх спільних справ, правовий статус виділеного для

спільної діяльності майна, покриття витрат та збитків учасників, їх участь у результатах спільних дій та інші умови визначаються за домовленістю сторін, якщо інше не встановлено законом про окремі види спільної діяльності. Цим обмежуються загальні положення про спільну діяльність, викладені у § 1 глави 77 ЦК України. § 2 цієї глави (статті 1132-1143) присвячений регулюванню договору простого товариства.

Релігійний
бюлетень
№ 10 (72)
31.05.2015

Протокол загальних зборів про утворення релігійної громади душевної релігії

Системний аналіз положень ЦК України і законодавства про свободу совісті та релігійні організації свідчить про те, що для утворення релігійної громади душевної релігії без повідомлення державних органів достатньо провести загальні збори віруючих громадян у місцевості, де живе хранитель віри, та задокументувати рішення загальних зборів протоколом про утворення релігійної громади за підписами всіх учасників загальних зборів, а у протоколі вказати рішення загальних зборів про створення релігійної громади, її найменування, місцезнаходження, організаційно-правову форму і мету діяльності, вид релігійної організації, її віросповідну приналежність, місце релігійної організації в організаційній структурі релігійного об'єднання, хто є хранителем віри з повноваженнями керівника та представника релігійної громади.

Протокол є формою фіксації рішення хранителя віри та (чи) загальних зборів. Необхідними вимогами до змісту протоколу релігійної громади душевної релігії є визначення мети спільної діяльності та способу координації спільних дій учасників. Відповідна мета і спосіб визначені віровченням, достатньо переформулювати їх з огляду на специфіку форми юридичного документу. Координація релігійної діяльності в юридичній площині може обмежуватись уповноваженням хранителя віри представляти релігійну громаду з питань спільної релігійної діяльності її учасників, але за необхідності може передбачати інші юридично значимі правила спільної діяльності. Протокол може затверджуватися однією особою чи кількома, у першому випадку документуватиметься одноосібне волевиявлення (рішення) чи оферта, яка перетвориться на договір про спільну діяльність лише після акцепту іншими особами.

Зразок такого протоколу, наведений нижче, готувався з урахуванням положень віровчення про те, що релігійна громада може починатися як з одноосібної, так і зі спільної релігійної діяльності фізичних осіб. При розробці такого зразка ми враховували, що для сповідання душевної релігії не обов'язково об'єднувати вклади учасників релігійної громади, тобто створювати просте товариство, учасники якого спільно володітимуть певним майном (наприклад, предметами культу; сповідання душевної релігії не потребує надто дорогих предметів чи нерухомості, кожен такий предмет доступний будь-якій людині). Достатньо просто координувати свою спільну релігійну діяльність через визначеного хранителя віри, а надалі у разі виникнення необхідності об'єднати вклади; просте товариство

може бути утворене окремо. Те саме можна сказати про затвердження регламенту, який є розширеним викладом правил спільної діяльності, затверджених загальними зборами. Враховуючи те, що регламент є внутрішнім документом релігійної організації, який не підлягає державній реєстрації, а також з огляду на існування тексту Регламенту душевної спільноти в Священному писанні, віруючі можуть навіть не затверджувати окремих юридичних регламентів і покласти в основу своєї спільної діяльності рішення загальних зборів, задокументовані протоколами. Якщо ж раптом знадобиться юридично визначити складні правила та процедури в релігійній громаді, у протокол може бути додано пункт про затвердження регламенту.

Учасники загальних зборів вважаються учасниками релігійної громади. Приєднання до релігійної громади нових учасників може у подальшому документуватися протоколами нових загальних зборів або іншим способом, визначеним хранителем віри (наприклад, списком учасників громади).

Зразок протоколу загальних зборів релігійної громади душевної релігії

ПРОТОКОЛ загальних зборів віруючих громадян релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва»

1.06.2015 р. м. Київ, вул. Тверський тупик, 9, кв. 82

Список учасників загальних зборів: (прізвище, ім'я, по-батькові, дата народження, місце реєстрації, особистий підпис).

Порядок денний:

1. Про створення релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва», її найменування, скорочене найменування, місцезнаходження, організаційно-правову форму і мету діяльності, вид релігійної організації, її віросповідну приналежність, місце релігійної організації в організаційній структурі релігійного об'єднання.

2. Про визначення Хранителя віри релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва», що керує релігійною організацією відповідно до традиційного устрою душевної релігії і представляє релігійну організацію «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва» в усіх правовідносинах, в тому числі на релігійних з'їздах і конференціях, і має право вчиняти дії від її імені.

1. Учасниками загальних зборів розглянуто питання порядку денного про створення релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва», її найменування, скорочене

Релігійний
біuletень
№ 10 (72)
31.05.2015

найменування, місцезнаходження, організаційно-правову форму і мету діяльності, вид релігійної організації, її віросповідну приналежність, місце релігійної організації в організаційній структурі релігійного об'єднання.

ОДНОГОЛОСНО ВИРІШЕНО:

1.1. Створити релігійну організацію «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва».

1.2. Найменування цієї релігійної організації: Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва.

1.3. Скорочене найменування цієї релігійної організації: РГ "Душевна спільнота у Печерському р-ні м. Києва".

1.4. Місцезнаходження цієї релігійної організації: м. Київ, Печерський р-н, вул. Тверський тупик, 9, кв. 82.

1.5. Організаційно-правова форма і мета діяльності цієї релігійної організації: самостійна та спільна релігійна діяльність фізичних осіб відповідно до приписів віровчення душевної релігії та у межах діючого законодавства України без створення юридичної особи, без повідомлення державних органів про утворення релігійної громади і без мети отримання прибутку, з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати релігійну віру в найвищу цінність людини відповідно до традиційного устрою душевної релігії, в тому числі звершення богослужінь, обрядів, свят та церемоній, відправлення ритуалів священного обряду (спілкування з Богом; вшанування і дарування священного писання та чистих аркушів паперу як символів досконалого початку; проповідь; сповідь; благословення на добродісне життя, об'єднання та співпрацю; благословення віри в себе; благословення вірності собі; благословення володіння собою; благословення Божої настанови людині не брати участь у насильстві, війні та воєнізованих формуваннях і не користуватися зброєю; одушевлення; освоєння душі через воскресіння, співпереживання, очікування; визначення добра і зла; одушевлення часу через визначення та відзначення святкових днів і періодів; нагадування; духовні ініціативи; творення чудес; покликання; фонд душевної енергії; та інших, передбачених віровченням релігійної віри в найвищу цінність людини); відкриття і забезпечення діяльності храмів, святинь, священних місць, в тому числі віртуальних храмів у мережі Інтернет та інших інформаційних просторах; виготовлення і розповсюдження предметів релігійного призначення, релігійної літератури та інших інформаційних матеріалів релігійного змісту; релігійне просвітництво та публіцистика, відкрите вираження і вільне поширення своїх переконань безпосередньо або через засоби масової інформації; справи милосердя та добродійності, благодійна діяльність; організація духовної просвіти, в тому числі проведення навчання у групах та організація самостійного навчання віруючих віровчення і богословській науці одноосібності (теології) релігійної віри в найвищу цінність людини; захист віруючих в найвищу цінність людини від дискримінації; взаємодопомога віруючих громадян;

захист прав, свобод та інтересів віруючих; інші види релігійної діяльності, які не суперечать діючому законодавству та віровченню релігійної віри в найвищу цінність людини.

1.6. Вид цієї релігійної організації: релігійна громада.

1.7. Віросповідна приналежність цієї релігійної організації: релігійна віра в найвищу цінність людини (душевна релігія).

1.8. Місце цієї релігійної організації в організаційній структурі релігійного об'єднання визначається таким чином, що релігійна організація «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва» може за власним рішенням брати або не брати участь в організаційній структурі будь-якого релігійного об'єднання релігійних організацій віруючих в найвищу цінність людини, яке створюється і діє відповідно до віровчення релігійної віри в найвищу цінність людини, як душевна спільнота душевних спільнот, та яке представляється своїм релігійним центром, що утворюється і діє відповідно до діючого законодавства України; зокрема, релігійна організація «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва» може брати участь в релігійних конференціях та з'їздах релігійних об'єднань, в утворенні та прийнятті статуту (змін і доповнень до статуту) релігійного центру релігійного об'єднання і його статутній діяльності, може вільно визнавати та змінювати свою підлеглисть релігійному центру такого релігійного об'єднання у віросповідних та організаційних питаннях.

2. Учасниками загальних зборів розглянуто питання порядку денного про визначення Хранителя віри релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва», що керує релігійною організацією відповідно до традиційного устрою душевної релігії і представляє релігійну організацію «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва» в усіх правовідносинах, в тому числі на релігійних з'їздах і конференціях, і має право вчиняти дії від її імені.

ОДНОГОЛОСНО ВИРІШЕНО:

Визначити _____ як Хранителя віри релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва», що керує цією релігійною організацією відповідно до традиційного устрою душевної релігії і представляє релігійну організацію «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва» в усіх правовідносинах, в тому числі на релігійних з'їздах і конференціях, і має право вчиняти дії від її імені.

Учасники загальних зборів віруючих громадян релігійної організації «Релігійна громада віруючих в найвищу цінність людини – Душевна спільнота у Печерському районі міста Києва»: (прізвище, ініціали, підпис).